

SSSSpør advokaten

NTFs advokater får mange spørsmål om praktiske og juridiske problemstillinger fra tannlegenes hverdag. Tidende tar opp enkelte av disse problemstillingene i en egen spalte. Leserene oppfordres til å komme med egne spørsmål som kan sendes til redaksjonen.

Har ansatte rett til fri på sine religiøse helligdager?

Kristnes høytider og helligdager er offisielle fridager her i landet, da de fleste innbyggerne har fri. Mennesker med annen religion, som for eksempel muslimer og jøder, vil ha behov for flere fridager. Deres høytider og helligdager er ikke samtidig med offisielle fridager i Norge.

«Lov om trdomssamfunn og ymist anna» § 27a gir mulighet for opptil to slike fridager i forbindelse med religiøse høytider per år. Loven gjelder ikke nasjonale høytidsdager. I loven står det: «den som ikkje høyrer til Den norske kyrkja har rett

til fri frå arbeid, skulegang, tenesteplikt og liknande i opp til to dager kvart år i samband med religiøse høgtider etter vedkomande sin religion».

Det er ikke noe krav om at arbeidstakeren må dokumentere at dagen eller dagene er religiøse høytidsdager. En arbeidstaker som ønsker å bruke denne retten til fridager, må si fra til arbeidsgiver 14 dager før høytidsdagen. Retten til fri på to helligdager korresponderer med en bestemmelse i arbeidsmiljølovens § 10-10 (5) som bestemmer at «arbeidsgiver og arbeidstaker kan slutte skriftlig avtale om arbeid på søn- og helgedager utenom de tilfeller som er nevnt i denne paragraf, mot tilsvarende fri på andre dager som i henhold til arbeidstakerens religion er helge- eller høytidsdag.»

Arbeidsgiver har rett til å kreve at arbeidstakeren arbeider inn disse dagene. Denne innarbeidingen anses ikke som overtid, selv om man arbeider inn frida-

gene i et tidsrom man vanligvis vil ha krav på overtidsbetaling. Arbeidsgiver og arbeidstaker skal skrive en avtale om hva de blir enige om.

De siste tiårene har det norske samfunnet gjennomgått store endringer. Det er blitt et økt kulturelt og religiøst mangfold. Regjeringen besluttet i 201 å nedsette et utvalg som har foretatt en gjennomgang av statens tros- og livssynspolitikk. Utvalget har nå lagt frem forslag som kan bidra til å skape en mer helhetlig politikk på feltet i *NOU 2013: 1 Det livssynsåpne samfunn*. Utvalget anbefaler å opprettholde dagens ordning med dagens offisielle helligdager, og retten til to dager selvvalgt fri for egne helligdager. Utvalget mener dette innebærer en rimelig balanse mellom hensynet til den enkeltes behov for fri til egne helligdager og hensynet til arbeidslivets og utdanningsinstitusjonenes krav.